

JANKO KERSNIK: KMETSKE SLIKE

1. Janko Kersnik, slovenski pisatelj, se je rodil leta 1852 v Brdu pri Lukovici. Po gimnaziji je študiral na Dunaju in Gradcu, kjer je končal študij prava in postal notar. V slovenski književnosti ga poznamo predvsem po romanih Ciklamen in Agitator, povesti Jara gospoda in kratkih pripovedih Kmetske slike. Pomemben je kot utemeljitelj poetičnega realizma in prvi slovenski podlistkar. kar je pokazal predvsem v Kmetskih slikah in romanu Jara gospoda. Umrl je leta 1897 v Brdu pri Lukovici.

2. MOHORIČEV TONE

Mohoričev Tone se je rodil v veliki družini in kot najstarejši sin, je ob očetovi smrti dobil 500 goldinarjev dote. Ko je bil star petintrideset let, se je odločil, da se poroči. Ni mu bilo mar za lepoto in mladost žene, zanimalo ga je le posestvo. Tako se je nazadnje poročil s Mohoričevo petdesetletno vdovo Marjano in si priženil njeno zemljišče. Napisal ji je majhno doto, ter pod streho vzel tudi njeno petnajstletno rejenko Cilko. Gospodaril je zelo slabo zato je k njemu prišel mlajši brat Šimon, mu posodil svojo doto in ostal pri njem kot hlapec. Delal je na Tonetovi posesti in se vse bolj zблиževal z njegovo rejenko Cilko. Kmalu za tem je umrla Tonetova žena Marjana, za Šimona pa je nastopil čas, ko je moral v vojsko. Ko se po dolgih letih ni vrnil, so v vasi začele razsajati govorice, da je v vojski umrl, zlobni jeziki pa so začeli obrekovati tudi Toneta in Cilko, ki sta sam in neporočena živela pod isto streho. Tako jima ni preostalo drugega, kot da se poročita, leto kasneje pa je Cilka že zibala prvega sina. Nekega dne, ko sta ravno delala na polju pa je k njima prišel Šimon. Zakonca sta bila zelo presenečena, Šimon pa je bil zgrožen nad njuno poroko. Besen je odšel in teden dni za tem umrl. Tonetu in Cilkin je zapustil svojo doto, onadva pa sta svojega sina krstila za Šimona.

3. ROJENICA

- Koprčev Jurca-pošten kmet
- po očetovi smrti se poroči
- tri leta po poroki-sin Štefan
- v gozdu sreča rojenico
- prerokba- Štefan bo tako pomemben, da bo na njegov pogreb prišel sam cesar
- odloči se, da vzgoji sina v pomembno osebo
- Štefan postane zelo izobražen
- Ko je star dvajset let, gre k vojakom
- V vojski umre za vročico
- pogreba se udeleži sam cesar
- izpolni se prerokba rojenice

4. OPIS OSEBE: MOLEK

V prvem delu zgodbe se Molek izkaže kot skrben kmet, ljubeč skrbnik in dober mož. Njegova posest je velika in ni v dolgovih, saj ima dovolj denarja. Ker nima svojih otrok, vse svoje premoženje vlož

v rejenko Mano. Deklici pa ni mar za denar in tako ji srce vname mlad kovač. Takrat pa Molek pokaže svoj pravi obraz. Seveda si ne želi, da bi njegov denar prišel v roke nekega revnega kovača, zato besen prepreči vsak poizkus, da bi se zaljubljenca poročila. Njegov pohlep ga nazadnje stane Maničinega življenja.

5.

Ponkrčev oča: naivnost mladih žensk in nezakonski otrok.

Rojenica: prerokovanje rojenic.

V zemljiški knjigi: zgodba, ki lahko nastane iz čisto vsakdanje zemljiške knjige.

Mačkova očeta: hudo sovraštvo med očetom in sinom.

Mohoričev tone: pohlep kmeta in zanemarjanje drugih čustev.

"Otroški dohtar": brezčutni skrbniki, ki jim ni mar za ljubezen, temveč v poroki vidijo samo bogastvo.

Kmetska smrt: kako naraven pojav se zdi kmetu smrt in kako je navezan na zemljo.

Mamon: lakomnost, pohlep duhovnika.

4. SLOGOVNA ANALIZA: V zemljiški knjigi

Zastarele besede oz. arhaizmi

juristi: strokovnjak za pravo:pravnik

filister: samozadovoljen, v mišljenju in dejanju omejen človek.

rubež: popis dolžnikovih premičnin, s prodajo katerih se poplača njegov dolg:

jerob: varuh, skrbnik

smotka: cigara

stoprav:šele

tandanca:hotenje, namen

Primere ali komparacije

z dolgom je kakor z samosevno konopljo,

Njeno lice, časih tako rdeče kakor rdeči pirhi,kateri so ji dali v robec,

Frazemi

sušica jo je pobrala,

Pomanjševalnice

fantini

smehljaj

Okrasni pridevki

Dribne dominske kamenčke, zardelega lica, belih zob, malih usten,

Slovenske govorne ali pravniške besede

Sentimentalen: pretirano čustven

Intabulacija: dokončni vpis sprememb v zemljiški knjigi na podlagi listov

Ekstrakt: izvleček

Epilog:sklepno poglavje ali zaključek

Kaduciteta; dejstvo, da zapuščina brez dedičev postane družbena lastnina

Paragraf: oštevilčen odstavek zakona ali odločbe

Erar: država kot lastnik premoženja